UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Hic recipiens, & alibi solvens. parag. 1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

Visual Library

a Valent. l.c. eſſe à Deponente *a*, nam labor Cuſtodiæ aſſumitur in gratiam Deponentis, non vero in gratiam illius Tertii: cujus juſtitia poſtulat, ut integrè ipſi ſolvatur, quod ei debetur.

6. Ad ſecundum, Reſpondeo, Cuſtodem nihil poſſe accipere ob dictam numerationem; nam hanc ſuſcipit in gratiam ſuam, ne plus ſolvat, quàm debet. Cum autem paulò ſuperius dixi, Nummularium poſſe aliquid ſumere pro numerandis pecuniis, ideò dixi, quia ipſe ſubindè numerat in gratiam alterius, ut notat Leſſius *b*, & quia debet numerare multas pecunias hinc inde conquiſitas, ut ſit promptus ad cambiendum, non vero ob numerationem, quam exhibet, quando aliquid ipſe debet.

b Leſſ. l. 2. c. 23. n. 79.

7. Huic reſponſioni ad ſecundam hanc quæſtionem ſe opponit Sotus, *c* quatenus aſſerit, eſſe conſuetudinem aliquid accipiendi ratione numerationis: undè videtur (inquit Sotus) Reſpublica ad id licentiam cōceſſiſſe. Sed Reſpondeo, à Republica hanc licentiam nunquam conceſſam fuiſſe, quia Reſpublica non poteſt licentiam dare non ſolvendi totum, quod ex Juſtitia Creditori debetur; niſi, quando bonum publicum requireret oppoſitum, quod bonum in hac re minima non videtur adeſſe.

c Sotus l. 6. q. 11. art. 3. & p. Valent. lo. cit.

8. Nihilominus puto, ſententiam Soti in eo caſu mihi videri probabilem, quando Cuſtos nihil lucri habet ex cuſtodita pecunia. Tunc enim, licet, dum illam tibi reddit, ſua interſit reddere, quantum debet, tamen hoc totum pendet à Beneficio, quod tibi contulit, volendo tuam pecuniam ſine ullo ſuo emolumento cuſtodire. Cur ergo ex eo Beneficio detrimentum patiatur, & tibi tuam pecuniam enumerare propriis ſumptibus obligetur?

§. IV.

Tertia Difficultas.

De Eo, qui ex induſtria Cambit monetam alterius.

1. FAmulus habens à Domino viginti v. g. tarenos, ut cum illis ſatisfaciat ſui Domini Creditoribus, vel emat pro ſuo Domino vinum, oleum, &c. utitur hac induſtria, ut illos permutet in monetam æream cum ſuo lucro; accipit enim moderatum quid, unū v. g. granum ex ſingulis tarenis, ſibique illud reſervat. Quærimus, an hoc unum licitè poſſit retinere, poſito, quod jam per monetam æream placitum Domini benè complevit, ut hic ſemper ſupponendum eſt?

Reſpondeo, poſſe, *d* quia hoc eſt lucrum ejus induſtriæ: non enim pecunia eſt ſicuti ager, & pecus, quæ fructus pariunt Domino, ſed ex ſe ſterilis: quarè totum lucrum ex illa debetur ei, qui ponit induſtriam.

d *Mol. d. 402. Leſſ. l. c. nu. 18. Bonac. de contr. d. 3. q. 5. de Cābiis num. 5. De Lugo d. 28. de Iuſt. à n. 24.*

CAPUT IV.

De Cambio per literas.

VEl Campſor recipit hic pecuniam, & alibi ſolvit, vel hic ſolvit, & alibi recipit. Hæc duo nunc, an Campſori liceant cum lucro, inveſtigamus.

§. I.

Hic recipiens, & alibi ſolvens.

1. DIco Primò, licitè Nummularium, ſeu Campſorem ex officio aliquod moderatum recipere ex eo, quod hic pecuniam ſuam recipiat, & ſolvat alibi, ſive in diverſa Provincia, ſive ſolum in diverſa Civitate. Capita autem, ſeu tituli, undè juſtificetur ejuſmodi moderatum lucrum, ſolent merito afferri ſex, vel ſeptem, quæ ſigillatim jam profero.

2. Primum, ratione officii. Secundum, ratione laborum, & expenſarum parandi ſcilicet, vel conſervandi pecuniam, domum conducendi, ſcribendi rationes, literaſque chirographi Cambii. Tertium, ratione famulatus, quem alteri Campſor præſtat, dum in ejus commodum transfert pecuniam, aliò, vel ibi conſervat. Quartum, ratione periculorum. Et quidem quò longius diſtat locus, ubi ſolvenda eſt pecunia à Campſore, eò majora ſolent eſſe pericula, cum difficilius pecunia in locum remotum, quàm in propinquum transferatur; nam propterea pro Cambio in eadem Provincia minus lucrabitur Campſor, quàm in diverſa, juxta mox dicenda num. 6. Quintum, ratione aſſecurationis; Campſor enim veluti locat operam ſuam, qua ſe obligat pecuniam tutam, ac certam alio transferre, & quidem periculo ſuo, nam, ſi pereat, in dam-

num *a* ipſius perit. Hùc ſexto reducitur illud, quod Campſor, vel ejus Procurator poteſt ſumere ratione proviſionis, ob operam, vel aſſecurationem, quam exhibet pro Campſario, de qua re dicentur aliqua inferius, & videri interim poteſt Leſſius. *b* Septimum denique caput eſt, quia ſæpè minor eſt æſtimatio pecuniæ propter ejus abundantiã, vel quid ſimile, ubi recipitur, quã, ubi ſolvitur, idque fortè propter ejuſdem pecuniæ penuriam, vel propter adventum Principis, vel propter majores expenſas, quæ in loco illo diſtanti fiunt.

a *Leſſ. l. 2. c. 23. dub. 3. Mol. d. 403. Rodr. p. 2. ſumma c. 106. n. 1. & paſsim.*
b *Leſſ. lo. cit. n. 73.*

3. Si in loco aliquo ſit lex juſta, ne quis aliquid lucretur ex Cambio in eadem v. g. Provincia, eſſet ſervanda; ſed non puto obligandum *c*, ante Judicis ſententiam, ad reſtitutionẽ eum, qui lucrum recipit, quando verè, & in conſcientia Campſor præſtitit obſequjũ dignum ex Mercede, nec enim ejuſmodi leges videntur, incapaces reddere Campſores hujuſmodi lucri, ſaltem ante ſententiam Judicis.

c *Mol. d. 405. n. 9. Vide quæ ſupra dixi c. 3. §. 2. nu. 2.*

4. Objicies. Si Campſor accipit juſtè pretium, quia transfert per literas pecuniam de uno in alium locum; ergo tantum deberet accipere, quantæ ſunt expenſæ, cum quibus transferri ſolet pecunia ipſa, quæ certè ſunt multo majores, quam ſoleant Campſores ex ſuo Cambio per literas accipere.

Reſpondeo, negandam eſſe conſequentiã, ut certè negant Molina, & Leſſius ll. cc. quia illud eſt juſtum pretium rerum, quod communi æſtimatione juſtum judicatur. Quoniã ergo, ex eo, quod majores labores, & pericula, in transferẽdo re ipſa, & materialiter pecunia, ſuſcipiuntur, quàm per literas (quia illud difficilius, hoc multò facilius, ut conſtat, exhibetur) ideo communi hominum judicio, illa major eſt pretii æſtimatio, hæc minor, & conſequenter hæc merito ſervatur in caſu noſtro.

5. Dico Tertiò, non ſolum Nummularium ex officio, ſed etiam hominem privatum ex ſimili Cambio per literas poſſe *d* moderatum quid recipere. Ratio eſt, quia in hoc, ſi non omnia illa capita, certè adſunt ſufficientia. Minus autem debere accipere hũc privatum, quàm illum ex officio, colligitur ex dictis, quia illi potiora capita favent, quam huic, niſi tamen pro hoc poſſit aptari doctrina data paulò ante ſuperius. *e*

d *Valent. T. 3. in 2. 2. d. 5. q. 23. p. 6.*
e *Supra c. 3. §. 2. n. 5. & 6.*

6. Dico Quartò, pro hoc Cambio per literas, illud pretium accipi juſtè poteſt, quod (juxta ſuperius *f* dicta hic proportionaliter applicanda) definivit taxa Principis, vel uſus communis, vel judicium prudentis æquum judicavit, conſiderata diſtantia, vel propinquitate loci, immò aliquando, & temporis (non quidem per ſe, ratione ſolius temporis, ſed per accidens, quia longius tempus plura pericula ſolet afferre) conſiderata item penuria, vel copia pecuniæ, ac frequentia, vel infrequentia petentium ad Cambia, nam proptetea plus ſolves pro Cambio recipiendo in Civitate, in qua ſunt Nundinæ, vel adeſt adventus Principis, quando multi indigent pecunia, quam in eo loco, in quo ejuſmodi circũſtantiæ non adſunt. Tandẽ video, in frequentioribus Urbibus Europæ eſſe uſu receptum, ut illud ſit pretium juſtum, quod in foro currit, & taxat ipſa mercatorum conſuetudo, quod, dummodo id fiat bona fide, & ſine fraude, non eſt ab illo recedendum.

f *Supra c. 3. §. 1. nu. 2.*

7. Nonnulli dubitant, an, ſi pecunia ſit prorsùs ejuſdem valoris hic, & alibi, adhuc qui accipit, ut alibi det, vel qui contra hic dat, ut alibi recipiat, de quo in paragr. ſequenti, poſſit lucrum Cambii acquirere. Verum eſto, ex hoc præciſo capite ejuſdem valoris, nõ poſſit? adſunt tamen ſemper alia capita expenſarum, laborum, obſequii, pluris valere *g* præſentem pecuniam, quam abſentem, &c. Quare ſemper tibi favebit aliquis titulus, recipiendi moderatum lucrum, *g*

g *Lugo. Mol. d. 407. & d. 410. Val. l. c. q. 23. p. 4. Nav. c. 17. ſum. l. n. 294. & in comment. de uſur. n. 51. & 59. De Lugo d. 28. de juſt. num. 50.*

§. II.

Hic ſolvens, & alibi recipiens.

1. Dico Primò, hoc Cambium cum aliquo moderato lucro eſſe licitum, *h* ſive exerceatur à Deputato ex officio, ſive à privato, ſive in diverſa, ſive in eadem Provincia, modo paragraph. primo dicto. Ratio eſt, quia non diſſimiles tituli juſti lucri hic adſunt, quam adfuerunt in præcedenti. Reducuntur autem ſummatim ad ſeptem.

h *Mol. d. 404. Leſſ. l. c. du. 4. Cajet. opuſc. de Cambiis. 6. & 7. Val. l. c. De Lugo l. c. tota ſect. 4. aliqu.*

2. Primò, quia in hoc caſu Campſor dat tibi præſentem pecuniam, ut à te illam alibi recipiat: At merces (quarum naturam hic virtualiter, ſeu æquivalenter ſuſcipit pecunia) loco abſentes minoris æſtimantur, quam præſentes, & quæcunque bona in re, ſemper plus valent, quam in ſpe.

Secundò, quia Campſor veluti ex alio loco in hunc locum transfert pecuniam in tui obſequium,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN